

אמונה בדור הטיקטוק

הראי"ה קוק, מאמר הדור, עמ' ק"י-ק"א - הדור הצעיר בימינו שאינו מקבל את מסורת אבותיו כמובן מאליו

כשהדור הוא שפל, כשמוסרו העצמי הוא נשחת, כשממשגי הצדק והישר הטבעי אינם מפתחים בו כראוי, אין המחשבה פועלת עליו לא לטובה ולא לרעה, או פועלת פעלה חלושה. אבל כיון שהוא מתעלה, כיון שהוא מרגיש בקרבו אצילות ועדינות נטיה חזקה להשפיל ולהטיב והכרה פנימית בהרבה נתיבות ודרכים של אורחות החיים, אע"פ שאינם גמורים ומשכללים, מפל מקום הרי הוא כבר צמא למחשבה והגיון, ועם זה גם לרגש ישר שמן ורטב, רענן וחי...

ברבי תקופות ההיסטוריה אנחנו מוצאים חכמים נעלים גדולי רוח בדורות הראשונים, שאנו משתאים על גדלם ועו רוחם, אבל הכלל הוא היה נתון בשפל המצב, בין בדעת בין במוסר, אמת כי נעלה מפל המון היה המון עמנו מצד הקדשה האלהית החופפת עליו, ויהיה לנס. בדורות האחרונים התחילו הענקים להתמעט והכלל הולך ומתעלה. בעמנו נתמעטו הבורים, ולעממתם נתמעטו והקטנו הגאונים והצדיקים. בתקופה הנמהרה של עכשו הדבר בולט למאד, וזאת העליה של הכלל ההמוני הסבה ג"כ - גם כן - ירידה, שהדור שהוא מוצא את כל מה שהוא שומע ורואה מהורים ומורים קטן מערכו, אז מוסרם אינו לוקח את לבבו ואינו משביר את צמאונו. וגם אינו מטיל עליו שום אימה ופחד, שכבר התעלה בתכונתו מלהיות מעמיד אופי לחייו מפני בריחה מפחד איזה שהיה, בין מוחשי בין ציורי, בין חומרי בין רוחני. הצרות והתלאות הנוראות עשוהו לנקשה ועז, עד שכל בלהות ופחדים לא יזעזעוהו. הוא מכשר רק להתרומם, ללכת באורח חיים ההולכת למעלה למשפיל אבל לא יוכל גם אם ירצה להיות כפוף ושחוח, נושא על נטל, אשר לא יוכל למצא בתוכו רשם של אור חיים, לדעה ורגש; הוא לא יוכל לשוב מיראה, אבל מאד מכשר הוא לשוב מאהבה שיראת הרוממות תתחבר עמה...

גילוי הקב"ה לאברהם נבע דווקא מתוך החיפוש של אברהם את קונו בעולם

"מדרש הגדול", בראשית, פרק י"ב

"...והיה משוטט בדעתו ואמר: "עד מתי אנו משתחוין למעשה זדונינו, אין ראוי לעבד ולהשתחוות אלא לארץ שהיא מוציאה פרות והיא מחיה אותנו". כיון שראה שהיא צריכה לגשמים ואלמלא שמים נפתחין ומורידין גשמים לא היתה מצמחת כלום, חזר ואמר: "אין ראוי להשתחוות אלא לשמים". חזר וראה את השמש שהיא מאירה לעולם והיא המגדלת צמחים, אמר: "אין ראוי להשתחוות אלא לה", כיון שראה אותה שהיא שוקעת, אמר: "אין זה אלה". חזר וראה את הירח ואת הכוכבים שהם מאירין בלילה אמר: "לא אלו ראוי להשתחוות" כיון שעלה עמוד השחר - בטלו כלן, אמר: "אין זה אלה". והיה מצטער ואמר: "אלמלא יש להן מנהיג מפני מה זה שוקע וזה עולה?". משל למה הדבר דומה לאחד שהיה מהלך בדבר וראה בירה (= טירה) גדולה וגבוהה ביותר בקש להכנס לתוכה חזר על כל צדיקה ולא מצא פתח קרא כמה קולות ואין עונה אותו. נשא עיניו וראה כלי צמר (= בגדים) אדמים שהם שטוחין על הגג, אחר כך ראה כלי פשתן לבנים, אמר אותו האיש: "נדאי אדם יש בבירה זו ואלו לא היה בה אדם למה אלו נטלין ואלו נתנין?". כיון שראה אותו בעל הבירה שהוא מצטער על כך, אמר לו: "למה אתה מצטער? אני הוא בעל הבירה". כך היה אברהם אבינו - כיון שראה שאלו שוקעין ואלו זורחין אמר: "אלמלי יש להן מנהיג לא היו כן, אין ראוי להשתחוות לאלו אלא למי שהוא מנהיג". והיה תר בדעתו לעמוד על אמתתו של דבר. כיון שראה אותו הקב"ה שהוא מצטער אמר לו: "אהבת לצדק את העולם, ושאנת רשעו של עולם. חייך שאני מושחז מפל הדורות שלפניך ושל אחריך" הדא היא דכתיב "על כן משחז אלהיך שמן ששון מחבריד".

הפגישה עם האלוקים נעשית דרך הטבע המופלא שברא

בתי מדרשות חלק ב - מדרש תמורה השלם פרק ה

ומעשה באחד שבא מין [=כופר] אחד ואמר לרבי עקיבא העולם הזה מי בראו? אמר לו הקדוש ברוך הוא אמר לו הראני דבר ברור! אמר לו למחר תבוא. למחר בא אצלו. אמר לו מה אתה לובש? אמר לו בגד. אמר לו מי עשאו? אמר לו האורג. אמר לו איני מאמינך, הראני דבר ברור! אמר לו ומה אראה לך ואין אתה יודע שהאורג עשהו?! אמר לו ואתה אינך יודע שהקדוש ברוך הוא ברא עולמו!

נפטר אותו המין אמרו לו תלמידיו מהו הדבר ברור? אמר להם בניי **כשם שהבית מודיע על הבנאי והבגד מודיע על האורג והדלת מודיע על הנגר כך העולם מודיע על הקדוש ברוך הוא שהוא בראו אשרי האיש אשר לבו מלאו להתבונן במעשיו להכיר את בוראו כי מוצאו מצא חיים ויפק רצון מה' (משלי ח לה):**

אמונה הנובעת מתוך ידיעת הבורא

ספר דברים פרק ד' פסוק לט'

"וַיִּדְעֶתָ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְךָ אֶל לְבָבְךָ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד"

רמב"ם יד החזקה - הלכות יסודי התורה פרק ב

(א) האל הנכבד והנורא הזה מצווה לאהבו וליראה אותו שנאמר ואהבת את ה' אלוהיך ונאמר את ה' אלוהיך תירא: (ב) והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו? בשעה **שיתבונן** האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ **מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאווה תאוה גדולה לידע** השם הגדול כמו שאמר דוד צמאה נפשי לאלהים לאל חי וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות כמו שאמר דוד כי אראה שמייך מעשה אצבעותיך מה אנוש כי תזכרנו ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים ממעשה ריבון העולמים כדי שיהיו פתח **למבין לאהוב** את השם כמו שאמרו חכמים בעניין אהבה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם:

רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק י' הלכה ו'

דבר ידוע וברור שאין אהבת הקב"ה נקשרת בלבו של אדם עד שישגה בה תמיד כראוי ויעזוב כל מה שבעולם חוץ ממנה כמו שצוה ואמר בכל לבבך ובכל נפשך **אינו אוהב הקב"ה אלא בדעת שידעוהו ועל פי הדעה תהיה האהבה אם מעט מעט ואם הרבה הרבה** לפיכך צריך האדם ליחד עצמו להבין ולהשכיל בחכמות ותבונות המודיעים לו את קונו כפי כח שיש באדם להבין ולהשיג כמו שבארנו בהלכות יסודי התורה.

העולם המודרני בנוי מהסחות דעת גדולות כדי שהאדם לא יתבונן במעשה המופלא של הבריאה

ספר ישעיה פרק מ' פסוק כו'

"שֵׁאוּ מְרוֹם עֵינֶיכֶם וְרֹאוּ מִי בָּרָא אֶלֶּה הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכֹלם בְּשֵׁם יִקְרָא מֵרֵב אוֹנִים וְאֹמְרִים כֹּחַ אִישׁ לֹא נִעְדָּר"

ספר ירמיה פרק ח' פסוק ו'

"הִקְשַׁבְתִּי וְאֶשְׁמַע לֹא כֵן יִדְּבְרוּ אֵין אִישׁ נָחַם עַל רָעָתוֹ לֵאמֹר מָה עָשִׂיתִי כִּלְהָ שָׁב בְּמִרוּצָתָם כָּסוּס שׁוֹטֵף בְּמַלְחָמָה"

האדם משחד את עצמו בכפירה בבורא עולם כדי למלא את תאוותיו

הרב אלחנן וסרמן ב"קובץ מאמרים"

הקב"ה חקק חוק רוחני בעולם "כי השוחד יעוור עיני חכמים". וגם החכמה לא עומדת כנגד השוחד, והשוחד הגדול ביותר הוא החומריות שאליה נמשך טבע האדם כל זמן שלא טיהר את עצמו מהמידות הרעות והתאוות הגשמיות. ועל כן גם הכרה שכלית ברורה עומדת מול קיר אטום של טמטום הלב של תאוות החומר שהרי ברגע שיודע שיש בורא עולם, זה יחייב אותו לסור מתאוותיו, ועל כן הוא מתעלם מהאמת כדי שיוכל למלא את תאוותיו, וחוכמתו לא עומדת כנגד השוחד שמעוות את האמת, ולכן כדי לזכות לאמונה טהורה צריך לזכך את הנפש מתאוות חומריות, ואז אור האמונה יזרח בכל תוקפו בנפש האדם.